

หัวข้อ: เมื่อดวงใจมีรัก: ทศนะความรักที่ก้าวไปข้างหน้าอย่างช้า ๆ ของคนหนุ่มสาวปี 2516-2519

เผยแพร่ผ่านเพจเฟซบุ๊ก บันทึก 6 ตุลา

วันที่: 1 ตุลาคม 2564 เวลา 18:01 น.

< Link: <https://www.facebook.com/1204453389613480/posts/4603987086326743/?d=nn> >

แน่นอนว่าการเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตยและการเรียกร้องความเป็นธรรมคือหัวใจของชีวิตนิสิตนักศึกษาจำนวนไม่น้อยในช่วงปี 2516-2519

แต่เพราะชีวิตคือชีวิต มนุษย์เราจึงมีมิติอื่น ๆ ประกอบด้วยเสมอ

อย่างเรื่อง “ความรัก” ของวัยว้าวุ่นทศวรรษ 2510 ที่มีความท้าทายเป็นอย่างมาก เพราะเวลานั้น “ทฤษฎี 3 ซ้า” มาแรงไม่หยุด จุดไม่อยู่ โดย 3 ซ้าที่ว่านั้นประกอบไปด้วย

1. ถ้ายังไม่มีแฟน ยังไม่ต้องรีบมีแฟน
2. ถ้ามีแฟน อย่าเพิ่งรีบแต่งงาน
3. ถ้าแต่งงานแล้ว อย่าเพิ่งรีบมีลูก

ทฤษฎีนี้ถอดแบบมาจากหนังสือปฏิวัติของจีนซึ่งเป็นแรงบันดาลใจให้นักเคลื่อนไหวหลายคนในยุคนั้น โดยบริบทของประเทศจีนคือเขาเขียนทฤษฎีนี้ขึ้นท่ามกลางภาวะสงครามต่อต้านญี่ปุ่น การมีความรักขณะที่ต้องวิ่งไปวิ่งมาดูไม่ใช่เรื่องง่ายนัก ในแง่หนึ่งคล้ายกับว่าเป็นภาระ ไปไหนทำอะไรก็ไม่คล่องตัว กระแสนี้จึงลามมาถึงการต่อสู้ของนักศึกษาในไทยด้วย

#ว่าด้วยความรักของนักเคลื่อนไหวไทย

ทฤษฎีว่าด้วยความรักในไทย นอกจากจะเป็นที่รู้และเข้าใจกันผ่านการบอกเล่าปากต่อปากแล้ว ความรักของนักเคลื่อนไหวในสมัยนั้นยังถูกหยิบมาเล่า ถ่ายทอด และตีความเป็นลายลักษณ์อักษรในหนังสือหลายเล่ม อย่างเช่น หนังสือ “ทักษะความรักที่ก้าวหน้า” โดยอารยา แสงธรรม และพิทักษ์ ชัยสูงเนิน ที่พูดถึงประเด็นเรื่องความรักในขบวนการปฏิวัติโดยเฉพาะ (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ bit.ly/3ocyY1k)

#ความรักในทางปฏิบัติ

พักทฤษฎีกันไว้ก่อน ในทางปฏิบัติก็มีคู่รักจำนวนไม่น้อยที่เชื่อและยึดถือแนวคิดตามทฤษฎี ในเวลานั้นหลายคู่ประทับใจกันจากความคิดความเชื่อที่เหมือนกันเป็นหลัก ซึ่งเป็นธรรมดาที่ไปกันรอดบ้างไม่รอดบ้าง

หนึ่งในคู่รักที่คบกันจากวันนั้นจนเป็นคู่ชีวิตกันถึงวันนี้คือ ภูมิธรรม เวชยชัย กับ รศ.อภิญญา เวชยชัย

หมูนัฒนาฝักาย้อนกลับไป 40 กว่าปีก่อน ภูมิธรรมเป็นรุ่นที่เรียนอยู่คณะรัฐศาสตร์ ส่วนอภิญญาเรียนอยู่คณะครุศาสตร์ ภูมิธรรมเป็นผู้นำนักศึกษาใช้เวลาไปกับการเข้าวงประชุมเพื่อวางแผน ส่วนอภิญญาเป็นผู้ปฏิบัติงาน นั่งในการชุมนุม ตกตึกถือขันแป้งเปียกคอยแปะโปสเตอร์ตามตึกต่าง ๆ

ด้วยความที่ทฤษฎี 3 ซ้ำมาแรงมาก พอทั้งคู่จะไปงานประชุมหรืองานเลี้ยงที่ธรรมศาสตร์จึงนั่งรถเดินทางไปด้วยกัน แต่แยกกันเดินเมื่อถึงจุดหมายปลายทาง

“คนหนึ่งลงรถประตูหน้า อีกคนลงประตูหลัง เดินไปด้วยกันไม่ได้” ภูมิธรรมเล่าให้ฟังว่าลึก ๆ แล้วตัวเองไม่เห็นด้วยทั้งหมด เพราะมองว่าบริบทในจีนที่ต้องหนีสงครามแตกต่างกับบริบทการต่อสู้ในเมืองไทยอยู่ไม่น้อย แลมนแนวคิดในช่วงนั้นยังเรียกร้องให้แต่ละคนต้องปรับปรุงตัวเองสูงมาก ซึ่งยากที่จะทำให้ได้ครบทุกกระเปาะในชีวิต

จริง แต่ด้วยความที่แฟนเป็นคนเรียบร้อยและได้รับอิทธิพลจากหนังสือจีนมาก จึงกังวลว่าจะสร้างบรรยากาศที่ไม่ดีให้กับขบวนการต่อสู้

จากเคลื่อนไหวในเมือง สู้ชีวิตในป่า สถานการณ์ที่คับขันทำให้ภูมิธรรมและอภิญญาแยกกันไปคนละทิศ ภูมิธรรมมุ่งสู่อีสาน ส่วนอภิญญาล่องใต้ ราว 3 ปีทั้งสองถึงมีโอกาสได้กลับมาพบกันอีกครั้ง รวมทั้งได้แต่งงานและใช้ชีวิตร่วมกันจนถึงทุกวันนี้

สำหรับภูมิธรรม ความคิดไม่ใช่ทุกอย่างของความรัก “การที่คนจะอยู่ร่วมกันได้ผมว่าไม่ใช่เรื่องความคิดอย่างเดียว มันมีเรื่องรสนิยม เรื่องความเข้าใจ และอะไรอีกหลาย ๆ อย่างด้วย”

อ่านมาถึงตรงนี้ พี่ ๆ ที่ได้ใช้ชีวิตวัยรุ่นในยุคนั้นได้พบรักกับใครในขบวนการเคลื่อนไหวไหมเอ่ย? หรือคนเจนๆ เอกซ์ เจนๆ วายคนไหนพ่อแม่เจอกันตอนไปร่วมชุมนุม (หรือเข้าป่า) บ้าง? คอมเมนต์มาเล่าสู่กันฟังได้โพสต์นี้หน่อยนะ 😊

#5ตุลาตะวันออกจะมาเมื่อฟ้าสาง

#ความรัก

#3ชั่ว